

**A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság
ítélete**

Az ügy száma: Pfv.IV.22.481/2017/6.

A tanács tagjai:

Dr. Baka András a tanács elnöke

Dr. Pataki Árpád előadó bíró

Dr. Kovács Zsuzsanna bíró

A felperes:

A felperes képviselője:

Gremsperger Ügyvédi Iroda (ügyintéző: dr. Gremsperger Gábor ügyvéd)

Az alperes:

Az alperes képviselője:

Dr. Bodolai László ügyvéd

A per tárgya:

Sajtó-helyreigazítás

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél:

A felperes

A másodfokú bíróság neve és a jogerős határozat száma:

Fővárosi Ítéltábla 32.Pf.20.687/2017/4-II.

Az elsőfokú bíróság neve és a határozat száma:

Fővárosi Törvényszék 62.P.21.263/2017/4.

Rendelkező rész

A Kúria a jogerős ítéletet hatályában fenntartja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 12.700 (tizenkétezer-hétszáz) forint felülvizsgálati eljárási költséget.

A le nem rótt 70.000 (hetvenezer) forint felülvizsgálati eljárási illetéket a felperes köteles az államnak külön felhívásra megtéríteni.

Az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

I n d o k o l á s

A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás

- [1] A felperes gyártja a ... és a ... elnevezésű készítményeket. Ezeket a versenysportolók ténylegesen nem fogyaszthatják, mert a termék kobaltot is tartalmaz és ez az összetevő szerepel a Nemzetközi Doppingellenes Ügynökség (WADA) tiltólistáján. Az alperes által szerkesztett ... internetes portálon 2017. január 2-án cikk jelent meg „Egy listán a dizájnerdrogok és a ...” címmel. A cikk apropóját az szolgáltatta, hogy a WADA frissítette a tiltott szereket tartalmazó listáját. A cikkben szerepel, hogy az évenkénti frissítésnek köszönhetően újabb és újabb szerek kerülnek fel a listára, közli, hogy „továbbra is tilos a ... szedniük a sportolóknak és a ... nevű táplálék-kiegészítővel is megbukhatnak, mert túl nagy a kobalttartalma. A kobalt a HIF-faktort növeli, ezért tilos bevenni a szervezetbe, koncentrált formában a B12-vitaminon kívül”. A cikkben szerepel az is, hogy a WADA az úgynevezett dizájnerdrogokra is reagált és azok közül több felkerült a listára. Végül megemlítette azt, hogy a szervezet az asztmás sportolók miatt az ezen betegséget kezelő készítmények megengedhető mennyiségét is levitte, illetve módosította az adagolási paramétereket.
- [2] Az alperesi hírportál „sporthírek” rovatában egyidejűleg megjelent a cikknek egy képpel illusztrált ajánlója az alábbiakkal: „Egy listán a dizájnerdrog és a Mindkettővel szív a sportoló, ez a közös bennük. Az új doppinglista leszokási hullámot indíthat”.
- [3] A felperes 2017. január 9-én helyreigazítást kért az alperestől. Az alperes a kérelemnek nem tett eleget, ezért a felperes keresetlevelet nyújtott be a Fővárosi Törvényszékhez, amelyhez a kereset 2017. január 30-án érkezett meg.

A kereseti kérelem és az alperes védekezése

- [4] A felperes keresetében kérte, hogy a bíróság kötelezze az alperest az előzetes kérelmével azonos tartalmú helyreigazítási közlemény közzétételére. A felperes ebben közölni kérte, hogy a cikk azt sugallja, hogy a ... nem különbözik egy dizájnerdrogtól és tiltott teljesítményfokozó készítmény. Közölni kérte, hogy a cikk különösen a címre tekintettel olyan hamis látszatot kelt, hogy a ... egy egészségre ártalmas szer, és arról le kéne szokni. Való tényként kérte ezzel szemben közölni, hogy engedélyezett gyógyszerről, az ország legnépszerűbb immunerősítő készítményéről van szó. A sportolóknak nem általánosan tilos a fogyasztása, csupán a doppingtesztre kötelezett élsportolók nem fogyaszthatják a WADA döntése miatt. A felperes közölni kérte a helyreigazítás körében a kobalt pozitív élettani hatására vonatkozó álláspontját is.. Annak közlésére is igényt tartott, hogy ebben a kérdésben vitában áll a WADA-val. Végül közölni kérte, hogy a ... változatlanul biztonságosan alkalmazható az egészség megőrzésében és a gyógyulás elősegítésében.
- [5] A felperes előadta, hogy a hatályos jogszabályok betartásával működik és gyártja a terméket. Azt önmagában nem vitatta, hogy a

cikkben nevesített termékek szerepelnek a WADA listáján, de sérelmezte, hogy a cikk valótlanul állítja, hogy túl nagy lenne ezen termékek kobalttartalma. Nyilatkozott továbbá arra is, hogy tárgyalásban áll a Nemzetközi Doppingellenes Ügynökséggel, álláspontja szerint mind a cikk címe, mind a tartalma azt a hamis látszatot kelti, mintha az említett termékei dizájnerdrogok lennének és az egészségre károsak.

- [6] Az alperes ellenkérelmében a kereset teljes elutasítását kérte. Álláspontja szerint igazolható módon megállapítható, hogy a WADA tiltólistáján valóban szerepel a kobalt, ez pedig a ... egyik alkotóeleme, ezért a sportolók azt nem fogyaszthatják, így valótlan állítás nem történt. Az alperes szerint egyértelmű az, hogy a felperesi terméknek a tiltólistán való szerepeltetése tudományos vonatkozásai nem képezhetik sajtóper tárgyát. A beharangozóban közöltek kapcsán álláspontja az volt, hogy ott olyan véleményt közöltek, amely nem lehet helyreigazítás tárgya.

Az első- és másodfokú ítélet

- [7] Az elsőfokú bíróság a felperes keresetét elutasította, kötelezte az alperest, hogy fizessen meg az alperesnek 38.100 forint perköltséget, valamint térítse meg a le nem rótt elsőfokú ítéletet. Az elsőfokú bíróság szerint a szövegösszefüggések vizsgálata alapján megállapítható az átlagolvasó szemszögéből is vizsgálva a cikk és a beharangozó szövegét, hogy a sérelmezett közlés során történt adatközlések nem valótlanok, mert a felperes termékei valóban tartalmazznak olyan anyagot, amely szerepelnek a WADA tiltólistáján. Ezen tényállítás valóságát az alperes okiratokkal igazolta. Külön kiemelte az elsőfokú bíróság azt, hogy, annak eldöntése, hogy valóban olyan-e a termékek kobalttartalma, illetve hogy indokolt-e, a kobaltnak a tiltólistán való szereplése, tudományos jellegű sportszakmai kérdés, amelynek eldöntése nem tartozik a helyreigazítási per bíróságára.
- [8] A cikk beharangozója és a cikk arról szól, hogy egy versenysportoló számára a ... fogyasztása doppingolásnak minősül ugyanúgy, mint a dizájnerdrogok fogyasztása. Ehhez képest a cikk nem kelti azt a hamis látszatot, hogy a ... ugyanazon tulajdonságokkal rendelkezne, mint a dizájnerdrogok, illetve, hogy a termék az egészségre ártalmas lenne és arról le kellene szokni.
- [9] A felperes fellebbezése folytán eljáró másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta és a felperest perköltség megfizetésére, illetve illeték megtérítésére kötelezte. A jogerős ítélet az elsőfokú bíróság érdemi döntésével és, annak indokaival egyaránt egyetértett. Álláspontja szerint helytállóan állapította meg az elsőfokú ítélet azt, hogy valótlan tényállítás nem történt a cikkben, a beharangozóban pedig vélemény-nyilvánítás történt, amely helyreigazítás alapjául nem szolgálhat. Nem értett egyet azzal a felperesi előadással, hogy a PK 12. számú állásfoglalás elavultsága okán az olvasói szokások megváltozására figyelemmel érdemben ne

lenne alkalmazható. Kifejtette, hogy a PK12. számú állásfoglalás a bírói gyakorlat számára máig irányadó, önmagában az, hogy a technikai fejlődés egyre nagyobb számban történő és egyre koncentráltabb megjelenítését teszi lehetővé nem indokolja, hogy a címek, illetve a kiemelt bevezetők (lead) a cikktől teljesen elvonatkoztatott önálló hírként kerüljenek értékelésre. Az úgynevezett „kattintás” a médiapiac mindkét szereplője számára többlet lehetőséget teremt, önmagában azonban emiatt a sajtóközlemények más jellegű értékelése nem indokolt. A sajtóhelyreigazítás célja a jogrendszerben elfoglalt helye nem változott.

- [10] A perbeli cikk címe a másodfokú bíróság szerint önmagában értékelve sem tartalmaz valótlan állítást és valós tényt sem tüntet fel hamis színben. Tény ugyanis az, hogy valóban egy listán szerepel a felperesi készítmény és a dizájnerdrog, azonban az azonos listán való szereplés önmagában mindenféle meghatározó szempont hiányában semleges állítás. A cikk címét és tartalmát együttesen értelmezve nem keletkezik olyan hamis látszat, hogy a ... drog, vagy az egészségre ártalmas szer lenne. Az általános közfelfogás a szavak általánosan elfogadott értelme alapján a cikk címe, és a cikkben foglaltak arra az anomáliára hívják fel a figyelmet, ami miatt a felperes is tudományos vitában áll a Nemzetközi Doppingellenes Ügynökséggel : Értelmetlen egy gyógyhatású készítmény fogyasztásának megtiltása a sportolóknak, összességében a felperesnek és az általa gyártott készítményre nem vetül árnyék, hamis értékítélet nem keletkezik.
- [11] A jogerős ítélet szerint a cikk beharangozójával kapcsolatban is helyesen döntött az elsőfokú bíróság, a jogerős ítélet álláspontja is az volt, hogy az alkalmazott cím és szöveg véleménynyilvánításként értékelése a cikkben részletezett problémának. A „szív” kifejezés valóban utalhat drogfogyasztásra és valamilyen sérelmes helyzet elszenvedésére egyaránt, éppen ez a megfogalmazás jelzi a közlés vélemény-jellegét. Annak közlése, hogy az új lista leszokási hullámot indíthat, egyértelműen feltételezésnek minősül az új WADA lista hatásának értékelése, amely ráadásul a felperest nem érinti, így helyreigazítást sem kérhet.

A felülvizsgálati kérelem és ellenkérelem

- [12] A felperes felülvizsgálati kérelmében a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését és a keresettel egyező tartalmú ítélet meghozatalát kérte. A kérelem szerint a jogerős ítélet nem jól ítélte meg a felperes előadásait, a bíróság nem tárta fel kellően a tényállást és döntését érdemben nem megfelelően indokolta. A felperes hivatkozott arra, hogy a sajtószabadság sem korlátlan, az átlagolvasó szempontjából sem jelent más a cikk, minthogy a felperes termékei egy sorban lennének említendőek a dizájnerdrogokkal. Fenntartotta azon álláspontját, hogy a cikk címének önálló jelentősége van, különös tekintettel a megváltozott

olvasói szokásokra is, utalt ebben a körben az Alkotmánybíróság 8/2018-as határozatára. A felperes szerint a cikk tartalma, illetve maga a beharangozó is gyakorlatilag azt a hamis látszatot kelti, hogy a megjelölt felperesi termékek egészségre ártalmasak lennének. Az alperes szerint megengedhetetlen a hamis látszat keltése és a „hatásvadász” címek alkalmazása. Az alperes szerint a közlések alkalmasak arra, hogy a felperesi termékek fogyasztóit elbizonytalanítsák, megingassák a szerek hatásosságába vetett hitet. Az alperes szerint a gyógyhatású termékek nem lehetnek együtt említhetőek különböző drogokkal. A beharangozóban a „szív” kifejezés cselekvésre is utal kábítószer fogyasztás körében. A felperes megjegyezte azt is, hogy a valóságnak ugyan megfelel, hogy a kobalt tartalom miatt került a listára a felperesi termék a valóságban azonban az az egészséghöz szükséges nyomelem, így abban a körben maga a lista is hibás.

- [13] Az alperes képviselője a tárgyaláson előterjesztett szóbeli ellenkérelmében a jogerős ítélet hatályában fenntartását kérte, annak helyes indokaira hivatkozással.

A Kúria döntése és jogi indokai

- [14] A Kúria a jogerős ítéletet a Pp. 275. § (3) bekezdése alapján hatályában fenntartotta. A 275. § (1) bekezdése szerint a Kúria a felülvizsgálati eljárás során a rendelkezésre álló iratok alapján dönt, a felülvizsgálati eljárásban bizonyítás lefolytatásának nincs helye. A Kúria a döntését a (2) bekezdés értelmében a felülvizsgálati kérelem és a csatlakozó felülvizsgálati kérelem keretei között dönthet.
- [15] Az Alaptörvény IX. cikk (1) bekezdése szerint mindenkinek joga van a vélemény-nyilvánítás szabadságához. A (2) bekezdés szerint Magyarország elismeri és védi a sajtó szabadságát és sokszínűségét. A sajtószabadságról és a médiatartalmak alapvető szabályairól szóló 2010. évi CIV. törvény (Smtv.) 4. § (1) bekezdése szerint Magyarország elismeri és védi a sajtó szabadságát és sokszínűségét. A 10. § értelmében mindenkinek joga van arra, hogy megfelelően tájékoztassák a helyi, az országos és az európai közélet ügyeiről, valamint Magyarország polgárai és a magyar nemzet tagjai számára jelentőséggel bíró eseményekről. A médiarendszer egészének feladata a hiteles, gyors, pontos tájékoztatás ezen ügyekről és eseményekről. A 12. § (1) bekezdése értelmében, ha valakiről bármely médiatartalomban valótlan tényről állítanak, híresztelnek, vagy vele kapcsolatban való tényeket hamis színben tüntetnek fel, követelheti olyan helyreigazító közlemény közzétételét, amelyből kitűnik, hogy a közlés mely tényállítás valótlan, illetve megalapozatlan, mely tényeket tüntet fel hamis színben és ehhez képest melyek a való tények.
- [16] A Legfelsőbb Bíróság (Kúria) PK 12. számú állásfoglalása értelmében a sajtó-helyreigazítási igény elbírálásánál a sajtóközleményt a maga egészében kell vizsgálni. A kifogásolt közléseket,

kifejezéseket nem formális megjelenésük, hanem valóságos tartalmuk szerint kell figyelembe venni. A sajtóközlemény egymással összetartozó részeit összefüggésükben kell értékelni és az értékelésnél tekintettel kell lenni a társadalmilag kialakult közfelfogásra is. A helyreigazítást kérő személyének megítélése szempontjából közömbös részletek, pontatlanságok lényegtelen tévedések nem adnak alapot helyreigazításra. Vélemény-nyilvánítás, értékelés, bírálat, valamint a társadalmi, politikai, tudományos és művészeti vita önmagában nem lehet sajtó-helyreigazítás alapja.

- [17] A Kúria álláspontja szerint ezen állásfoglalás e jelenben is alkalmazható, nem megalapozott a felperes azon hivatkozása, hogy önmagában az olvasói szokások megváltozása, illetve az internet belépése az állásfoglalást alkalmazhatatlanná tenné. Az Alkotmánybíróság 8/2018. számú határozata sem érinti az állásfoglalás alkalmazhatóságát. A bírói gyakorlat az alkalmazott címeknek már ezt megelőzően is önálló, helyi értéket tulajdonított, egyébként pedig a jogerős ítélet a beharangozót és az alkalmazott címeket önállóan is megvizsgálta és a Kúria szerint a jogerős ítélet ebben a körben is helyes eredményre jutott. Miután a felperes a helyreigazítási kérelmét és keresetét a törvényes határidőben terjesztette elő, azzal érdemben kellett foglalkozni. Jelen esetben kétségtelen tény az, hogy a megnevezett felperesi termékek azok kobalttartalma okán valóban szerepelnek a WADA megújított doppinglistáján. Az arra vonatkozó állítás tehát objektíve nem valótlan. A Kúria álláspontja szerint a cím értékelése önmagában nem jelenti azt, hogy a címet teljesen el lehetne választani a cikk egészétől, hiszen a cím egyik célja változatlanul az, hogy az olvasók a cikk egészét ismerjék meg. A cím megválasztása is a vélemény-nyilvánítási szabadság részét képező szerkesztési szabadság körébe tartozik. A vélemény a következetes bírói gyakorlat szerint akár meghökkentő, akár sokkoló is lehet.
- [18] A Kúria szerint helyesen ítélték meg az állandó bírói gyakorlatra is figyelemmel az eljáró bíróságok azt, hogy az értékelésnél a bíróságoknak nem a felperes szubjektív sértettség-érzéséből kell kiindulnia, hanem egyfajta külső objektív szemléletmódot kell figyelembe vennie. Ilyen vizsgálat mellett nem volt megállapítható az, hogy a cikk bármilyen negatív tartalmú megállapítást tett volna a perben szereplő felperesi szerekről, vagy azokat az úgynevezett dizájnerdrogokkal helyezte volna ténylegesen „azonos” szintre. A jogerős ítélet okszerű mérlegeléssel állapította meg, hogy a cikk azt a furcsa, egészen sajátos helyzetet mutatja be, hogy a nálunk alappal gyógyhatásúnak tekintett termékek egy eltérő orvosi-sportszakmai megközelítés miatt a doppingvizsgálatra kötelezett élsportolók számára tilalmazottak. Ez a sajátos helyzet a Kúria szerint is bemutatható, érdemben nem keletkezett olyan hamis látszat külső objektív szemlélet szerint, hogy a termékek egyébként az átlagember számára bármilyen módon veszélyesek lennének.
- [19] Arra is helyesen mutatott rá a Kúria szerint a jogerős ítélet, hogy

a felperes és a WADA között kialakult szakmai vita a kobalt valós élettani hatásait illetően a jelen per keretei között nem dönthető el, de még csak nem is véleményezhető, ezért megalapozottan mellőzték a bíróságok a felperes által tanúként meghallgatni kért felperesi orvos-igazgató megidézését.

- [20] Mindezekre figyelemmel a Kúria a felülvizsgálati kérelmet nem találta alaposnak, az érdemben helytálló jogerős ítéletet hatályában fenntartotta. A felperes a felülvizsgálati eljárásban pervesztés lett, ezért a Kúria a felperest kötelezte a perköltség, azaz az alperesi képviselő munkadíja és a felülvizsgálati eljárási illeték megfizetésére.

Az alkalmazott jogszabályok és az alkalmazott joggyakorlat

- [21] Alaptörvény VI. cikk (2) bekezdése, IX. cikk (1), (2) és (4) bekezdése, 2010. évi CIV. törvény 4. § (1) bekezdése, 10. §, 12. § (1) bekezdése, Pp. 275. § (3) bekezdése, 342-346. §-ai, PK 12. számú állásfoglalás

Záró rész

- [22] A Kúria a felperes felülvizsgálati kérelmét tárgyaláson bírálta el.

Budapest, 2019. február 13.

Dr. Baka András s.k. a tanács elnöke, Dr. Pataki Árpád s.k. előadó bíró, Dr. Kovács Zsuzsanna s.k. bíró

A kiadmány hitelélül:

S.K.

bírósági ügyintéző